

6610

о. Осип Годунько

ДОРОГА ДОБРОГО ЖИТТЯ

Мр. Лев. Д. Б. 1
24/6

Реч. мак.
1937

Л Ї В І В

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

•.Н.ГІР.

377.109(2)-462.2 дописи Р

Львівська державна
наукова бібліотека

1379

МУДРИЙ АБІСИНЕЦЬ. АН. УРСР

Може яких п'ятнадцять літ тому, один італійський часопис писав таке: Кільканацятьлітній абісинець, поганин, бував частенько в товаристві християнських дітей. Тут навчився катихизму і вкінці забажав охреститися. Та батько був тому рішуче противний. А що синок далі цікавився Христовою вірою, бо ходив до церкви на відправи, то батько вирішив силою відтягнути його від Христа. Він знущався над дитиною, бив немилосердно, і за кожним ударом питав: Чи ти перестав думати про хрест? Та хлопець за кожним разом відповідав: Ні!

Отже не хочеш слухати батька?

Не можу.

То я тебе як собаку вбю.

Добре, вбийте.

Отже не маєш для мене крихітки любови?

Маю, отче, та більше люблю душу, а передовсім Господа Бога.

ХТО ЛЮБИТЬ БОГА?

Учителю Добрий, питав євангельський молодець Христа, — що доброго мені ро-

бити, щоб досягнути життя вічне? А Ісус відповів йому: Коли хочеш увійти в життя, бережи заповіді. І зауважує євангелист, що Ісус поглянув і сподобав собі молодця, який ще змалечку заховував вірно закон Божий. Не даром, видно, співав псалмопівець: „Очі Господні на праведних і уші Його на молитву їх“. Але ж бо які грізні стають слова того ж псалма про беззаконних: „Лице Господнє проти тих, що творять зло, щоб знищити їх на землі“ (пс. 33). Ба Господь Бог не тільки сам проголошує на Синайській горі десять заповідей, не тільки що Мойсеєві дає дві камінні таблиці, написані Божим пальцем, щоб люди не могли відмовлятись, що не знають Його Закона, або Його забули, а ще й устами Мойсея наказує: „Я — Твій Бог: Бог ревний, що карає гріх батьків на синах до третього і четвертого покоління тих, що ненавидять мене, і являє милосердя багатьом тисячам тих, що люблять мене, і заховують мої Заповіді“ (Второзак. 5, 9).

А сам Учитель Божественний, Ісус Христос, з притиском заявляє: „Не думайте, що Я прийшов нарушити закон, або пророків; не нарушувати Я прийшов,

а сповнити. Істинно бо кажу вам: поки небо й земля перейде, йота єдина або титла єдина з закону не перейде, аж поки станеться все" (Мат. 5, 17).

Та все ж цікаво було б знати, чи є який порядок і зв'язок між Божими Заповідями, чи є між ними перша, друга і так далі? Це питання давно вже поставлене в Євангелії, коли до Господа приступив законо-вчитель з питанням: „Учителю, котра Заповідь у законі найбільша?" Сказав Йому Ісус: „Любитимеш Господа Бога твого всім серцем твоїм і всею думкою твоєю. Це найбільша і перша заповідь. Друга подібна до неї: Любитимеш ближнього твого, як сам себе" (Мат. 22, 36—39).

Дуже гарно пояснює це Св. Отець Василій Великий: „Любов Бога не потребує учителя, так як без нічиєї науки тішимося світом, прагнемо життя. Сама природа вчить любити батьків і тих, що нас виховували і викормили. Так само, радніше у вищій степені, не від когось учимося любити Бога, але з уродження є в нас якби насіння, якась духовна сила, нахил, хист до любови. В школі Божих заповідей та сила душі розвивається, кормиться і за Божою ласкою доходить до

звершености; треба і те знати, пояснює далі св. Василій, що любов Бога це одна чеснота, але силою обнімає і сповнює всі заповіді. „Коли хто мене любить, моє слово заховає“ (Йоан 14, 23) — каже Христос — і знову: На цих двох Заповідях увесь закон і пророки стоять. То подібно, як працею десяти пальців заробляємо на денний прожиток для тіла, так сумлінним захованням десятих Заповідей Божих вислугуємо собі небесне життя, де „ні око не бачило, ні вухо не чуло, ані в серце чоловіка не прийшло, що приготував Бог тим, котрі його люблять“ (І. Кор, 2, 9). Не лінуймося ж закон Божий пізнати, вірно його виконати, бо тим, що заховують заповіді — пригадує св. Василій В. — велика заплата, нагорода безмірна, вінці справедливости, вічні мешкання, життя безконечне, невисказана радість, безупинне перебування в Отця і Сина і св. Духа правдивого Бога на небі, оглядання Бога лицем в лице і радість з ангелами, з отцями патріярхами, пророками, апостолами, мучениками, ісповідниками і тими, що від віка угодили Богу.

Стараймося так з ними зістатися за

ласкою Господа нашого Ісуса Христа, якого слава і сила на віки віків Амінь.

І. ЗАПОВІДЬ БОЖА.

„Я Господь Бог твій, що вивів тебе з єгипетської землі, з дому неволі.

Не будеш мати інших богів крім Мене. Не будеш собі робити різьби, ані ніякої подоби, що на небі в горі, що на землі в низу, і того що в водах під землею. Не будеш їм кланятися, ані служити“.

„Я Господь Бог твій“ — отсі слова ставить Господь Бог на чолі Своїх десяткох заповідей на те, щоб з притиском пригадати людям, що він — Бог і Господь наш — має право дати закон-Заповіді, — і ми ті накази маємо сумлінно заховувати і зате „доброго оправдання“ на суді Божім діждатись.

Та перша Заповідь „Не будеш мати інших богів крім мене“ наказує вірити, кланятися і служити одному Богові, Творцеві неба і землі, всього видимого і невидимого.

Господь Бог наказує, ба і рішуче жадає, щоб визнавати тільки ту віру, яку він об'явив, і Христова Церква її проповідіє. Та є зновуж такі мудрагелики, що Заповідь

про віру в одного Бога і заборону ідолопоклонства перекидають на свій „лад“.

Хто це може бути? — спитаєте. А хтож інший, як не „наші“ незрячі байбелники!

Десь давніше, бувало, і не чувано й не бачено, щоби хтось злочинною рукою посмів викидати св. хрест і св. образи з хати. Навпаки! Всі ревні християни мали й мають собі за честь, що у них на білих стінах розвішені святі образи. Вони гордяться тим, що під їх стріхою знаходяться образи — подоби Святих Жителів Неба. Аж любо увійти в таку хатину, мило скинути капелюха й сказати Боже слово там, де зі стін поглядають ікони Угодників Божих. Не диво, що до таких добрих християн каже Христос: „Кожного, що визнає Мене перед людьми, і Я його визнаю перед Моїм Отцем, що в небі“.

А „наші“ байбелники беруться до богохульного діла. Викидають з хати і св. хрест і св. образи та ще й кажуть таке: „Хто почитає образи, той творить ідолопоклонство“. Вони не бачать, що Сама Обручниця Христова — Церква Божа зодгається й прикрашується, як пишна цариця, чудовими іконами та мальовилами.

Як лише увійдемо в церкву, то побачимо наче розмальоване небо — чудовий іконостас, осяяний блискучим світлом свічок. З поклоном приступаємо до тетрапода й набожно цілуємо чесний хрест і св. ікону. А там, на престолі лежить, як скрижалі Завіта, св. Євангелія, і знов хрест Господній. Та байбелник не хоче цього бачити. Він вам не признає, що така краса Церкви є справді Божа й християнська. Він вам скаже, що того почитання образів у первісній Церкві не було. Але й тут байбелник фальшиво міркує. Вже в катакомбах*) є образи Матери Божої, з Божим Дитятком на руках, є теж образи Спасителя, св. Апостолів, Лазаря, Даниїла. Отже перші християни, вірні учні Христа й Апостолів, почитали св. образи, — а чейже вони добре знали, що чесним християнам годиться, а що ні. Ба, старинне передання каже, що коли принесли до Матери Божої образи намальовані самим Апостолом Лукою, то Вона їх поблагословила й сказала: „Благодать Сина Мого і Моя нехай буде з ними“. І справді, на-

*) Підземні коридори, де ховалися перші християни перед поганами; там відбувалися теж церковні відправи.

слідком того благословення стали ті образи чудотворними.

Тількиж цар Лев III. Ізаврійський у восьмому віці став поборювати ікони-образи (т. зв. іконоборство), думаючи, що через те притягне до християнства жидів і магометан. Він забув, що його славний попередник, Константин Великий, на всякій зброї помістив образ св. хреста і тим знаком побідив ворога. Те іконоборство Льва, подібно як і поведення байбелників, — було та є протицерковне. Ось на сьомому вселенському Соборі св. Отці вирішили таке: „Ідучи за наукою св. Отців наших і за переданням Католицької Церкви, — подібно як образ чесного животворящего хреста, приказуємо ставляти в церквах Божих ікони Ісуса Христа, Богородиці і всіх Святих та почитати їх не богопоклоненням належним Самому Богу, але почитати їх так як почитається образ св. хреста, євангеліє й інші святощі. Бо честь, віддавана образіві, переходить на того, кого представляє-зображує“. А врешті Отці одногласно заявили: „Всі так віруємо, всі тримаємося одного ісповідання перших Соборів і всі на те підписуємося: цеж віра Апостольська, віра св. Отців!“

Як жеж була справа з жидами у Старому Завіті? Навіщо і як нам почитати св. образи? Як, нарешті, дивитися нам на нехристиянське поведення байбелників — оце пекучі питання, на які відповідається ось як:

Бідні ті погани! Витеше собі такий сердега з каменя або з дерева ідолів-бовванів, та й хилиться перед ними на коліна, як перед своїми богами. Забуває, невдаха, що не може бути Богом те, що я сам своїми руками вироблю і що сам тимиж руками можу зруйнувати! Не так із жидами, що вірять в Одного Бога. Вони, а також магометани й протестанти всякої масти і породи, що перескочили поза благодатну огорожу Христової вівчарні — не держать у себе ні св. образів, ні різьб, ніби зо страху перед ідолопоклонством. Що й при тім жиди (і байбелники) покликаються на св. Письмо Ст. Завіту, що воно на ніякі образи ні подоби не дозволяє. Тут треба мати на увазі, що жиди були тоді окружені поганами, які поклонялися своїм рукотворним божкам. А що жиди були схильні до ідолопоклонства, тому такі і подібні божки — самозрозуміло — були жидам недозволені. Ось так

коли жиди ідолослужили золотому тельцеві на пустині, то Господь строго їх покарав — бо ж ані жидам ані християнам не годиться поклонятися ідолам! Цього якраз не дозволяє перша заповідь Божа. А проте Сам Господь для Своєї слави казав Мойсеєві виконати різні прикраси до Кивота Завіта, мідяного змія, а то й велів: „Зробиш також двох херувимів золотих і кованої роботи, по обох боках пророчні“. Також мудрий Соломон зобразив на дверях подоби янголів-херувимів. А вже як Слово Боже стало тілом і поселилося між нами, то тим більше не стало ніякої перепони, щоб уявити собі Бога в людській подобі і в образах. Бо як фотографія є дорога мому серцю тому, що нагадує мені дорогу близьку особу — так і зо св. образами. Вони ж нагадують мені невидимого Бога й Святих його. Ті ікони приводять на думку їх чесноти та через те стають нам заохотою до доброго життя. А неграмотна людина з образів Святих читає добрі речі гейби з якої книжки. Ми цілуємо ті ікони устами, як патріярх Яков цілував окривавлену одержу любого сина Йосифа. Ми почитаємо й любимо ті святі образи, як ізраїльський нарід почитав Ки-

вот Завіта — бож вони не кланялись ні дереву, ні краскам, а Богові, що в Його славу був кивот побудований. Отже св. хрест то не кусок виструганої дошки чи там заліза, а св. знамено, що пригадує нам хрестну смерть Спасителя. Св. образи то не клптик паперу, або кусок полотна — а подоба того Святого, що в небі живе й заступається там за нас. А це хіба кожний знає, що напр. ікона св. Николая, то не те саме що сам св. Николай, а лише пригадка на св. отця Николая, який уже є в небі. Як дивимося на ті св. ікони Христа, Богородиці, Святих старо й ново-завітніх, то так і пригадується ціла історія Старого й Нового Завіта і та пригадка приводить нас до добра й святости.

І те почитання св. ікон миле Богові, бо Він дуже часто тими образами, гейби Своїми руками, дає нам багато ласк і творить чуда, й звідси на всіх землях України Господь прославився широко чудотворними іконами святими. А ті всі іконоборці байбелники та їх прихвостні, що викидають св. хрест і образи з хати — творять лукаве перед Богом і Церквою, яка перемогу над іконоборцями святкує в так зв. „неділю православія“ (перша неділя св. по-

сту). Всі ті новітні сектанти та іконоборці роздирають болюче одноктану ризу Христову, є неслухняними членами Церкви, відпадають від неї, а відомо зі св. Письма, що хто не слухає Церкви — нехай буде як грішник і митар.

Вони вводять теж заколот у нарід, що в горю й нещастю шукає потіхи в заступників Божих перед чудотворними іконами. Вони розбивають нарід на дрібні частини й приводять його до руїни. Кому дорога справа Христова, хто любить Обручницю Христову — Церкву Божу, хто бажає єдності, сили, могутності Україні, той не підє манівцями сектанства. Він тримається Христової Церкви — та й інших приводитиме до одної вівчарні Христової, щоби було одно стадо та Один Пастир — в Церкві й Україні.

Тут приходить до голови ще одна думка: християнин сьогодні може не буде такий нерозумний, і не буде робити рукотворних бовванів та їм кланятися, проте людина може у своєму серцю поставити „золотого телця“ і йому віддавати честь, і бути ідолопоклонником своїх пристрастей.

В одній людині таким „телцем“ буде гріш, і щоб його придбати буде людина

ломити закон любови ближнього, допустить обману, підступу, фальшу і т. п. Другий кланяється „ідолові п'янства“ і в його службі тратить гріш, здоровля, кривдить жінку, діти, народні установи — аби тільки придбати гріш на келишок сивухи. Тому кожний християнин оком віри нехай погляне у своє серце, і як догляне в ньому свого „золотого ідола“ — нехай немилосердно скине його з престолу свого серця, бо на ньому має володіти тільки Пандуш і тіл наших — Христос-Цар!

Та є ще інша порода людей, а саме ті що змінюють віру, бо... так їм треба! Сьогодні вони є католиками, завтра євангеликами, чи байбелниками, або то роблять нісенітницю, що „кожна віра є добра“, бо Бог є один — забуваючи, що Божя правда є одна, і одну тільки Церкву оснував Христос Бог. А то намножилося тепер люців, що або за гроші, або за марну посаду, або щоб звінчатися з милою собі особою, покидають своїх подругів, а для „людського ока“ і для „доброї слави“ переходять на Бог зна яку віру, де легко дають вінчання. Тяжко прогрішуються також ті уперті всезнайки, що то ложно перекручують або заперечують уперто деякі правди

віри і сходять на бездоріжжя єреси, або цілковито заперечують існування Бога (безбожники, атеїсти).

Ті всі люди повинні для спасення своєї душі шукати поради у священника і читати добрі книжки, що завернулиб їх з берега жахливої безодні *).

З того бачимо, як провинюються перед Богом ті люди, що ведуть безвірницькі бесіди, читають і дають другим в руки безбожні, або ложнорелігійні книжки і часописи, як також ті всі, що своїм поведенням розбуджують в другого думання, буцім то вони не є християни-католики. А вже жахається людська душа перед страшним злочином ненависти Господа Бога, якою м. ін. грішать комуністи, що то видають навіть газету „Безбожник“, поставили в Московщині пам'ятник злочестивому Юді та збещещують і руйнують дощенту храми Божі. Наш нарід є, дякувати Богу, віруючий, проте серед нього — чи

*) М. ін. поручаємо такі :

1. о, Др. Й. Сліпий: „Віра і наука“ — замовляти: Львів, Японська 7.
2. „Я вірю в Бога“.
3. „Вірити чи не вірити“ — Видавництво ОО. Василіян у Жовкві.

то буде інтелігенція чи селяни — є доволі часті гріхи проти правильного поклонення Господу Богу.

Тут на перше місце вибиваються забобони, коли то приписуємо річам якусь тайну силу, якої вони не мають від Бога.

Для забобонних людей понеділок є „тяжким днем“, число тринадцять — зловіщим; стрінути заяця, жінку з порожньою коновкою, чи священика, слугу Христового — віщує нещастя. За те шнур вішельника приносить щастя, паяц при авті береже від нещастя, „відстукання“ відвертає лихо, бинда вплетена в кінську гриву хоронить коняку від недобрих очей, бо злий погляд замість на коня впаде на бинду і т. д. Отсе є „віра“ людей, які може що дня говорять: Вірую в єдиного Бога, Отця Вседержителя!

Є ще наші села, які дають добрий заробіток ворожбитам і чарівницям в надії, що ті, при помочі злого духа, вивідають, або вчинять надзвичайні речі. Видно що кавалок хліба за вороження не є злий, коли в такому місці культури і поступу, як Париж, ще тисяч ворожбитів оплачує промислові свідоцтва і якимось не зле промишляє, використовуючи людську глу-

поту. Неодна наша дівчина, що циганці-ворожці та її картам чи чарам повірила, гроші, здоровля і вінець втратила, а то і з розуму зійшла. Є знов такі „віруючі душі“, що свято вірять у „пророцтва“ куплені при катаринці, витягнені заялозеним кльовом папуги. Ось хто „вирішує“ твою долю — нерозумна птиця, так?

Дівчата в місті ходять до „ясновидючих“ жидівок, не знаючи навіть, що жидівка є в тихій змові і ділиться зиском з дівчиною, що справила тебе до неї... Ось такими то дорогами безглуздя йдуть люди, що забувають про Боже Провидіння, яке і маленького воробчика не викидає зі своєї пам'яті. Не хочу згадувати „віру“ наших господиень в „опириці“, які буцімто перемінюються в баби, коти чи що інше, і коровам молоко відбирають. Погляньте но добре, як пастух, або і сусіда заходить ніччю у ваші стайні і молоко висмоктує, а напевно лишите кота в спокою!

Та слід нам звернути увагу ще на дві речі: Вже й у нас допускаються безбожники тяжкого гріха **святотатства**, збещуючи церкви, цвинтарі, а найбільше через негідне приймання, а то й зневажування св. Тайн, нпр. висипуючи їх у цер-

25.821

Львів. Бібліотек 17
АН. УРСР

кві на підлогу. Молім Христа, щоб таких святотатців Він сам стримував від тих злочинів.

Такі святотатства діються тепер під червоним пануванням на Україні, в Еспанії, де рука червоних святотатців зневажає, а то й смерть наносить самим слугам Божим й єпископам, священикам і ченцям. Та часом діється між вірними нерозумне **суетвіря**. От почитає хтось Господа і святих Його, та щож коли не так, як наказує Церква, або фальшиво, н. пр. як би християнин почитав Бога жидівськими обрядами.

Ясна річ, що почитання св. ангелів і святих не противиться першій заповіді, бо ми їм не поклоняємося як Богові, а тільки почитаємо **яко заступників** наших перед Всевишнім. Найбільше почитаємо Заступницю нашу Преч. Діву Марію, бо вона Богородиця, і чесніша від Херувимів і славніша без порівнання від Серафимів. Східня Церква віддає також велике почитання св. Іванові Хрестителеві, бо він її найбільший святий. Українці повинні почитати і подавати дітям імена **своїх** святих як нпр. Ольги, Володимира Вел., Йосафата, Антонія і Теодосія і інших.

Львівська державна
наукова бібліотека

1349

Також і **мощі святих**, себто останки тіл святих, або предмети, що стояли у близькій звязи з Христом, нпр. частини Чесного Хреста, одяга святих, миро св. о. **Николая** і т. п. почитаємо так, як **святі образи**, тобто не молимося до них, а тільки до тих, до котрих вони колись належали, або котрих вони нам пригадують.

Слід згадати, що **викликування духів** і за їх поміччю пізнавання невідомих справ (тзв. **спіритизм**) — є грішне. Також **викликування в когось стану подібного до сну**, і **лучення з тим деяких явищ** (**гіпнотизм**), є **недозволене**, хіба з важних причин, нпр. лікар може когось **загіпнотизувати** в лічних цілях.

Християнин, вірний першій Божій заповіді, не опускає **ранніх і вечірніх молитов**, навпаки дбає, щоб у його хаті і ціла челядь відмовляла **спільно** всі молитви. Коли не стає нам часу на довшу молитву, або ми знеможені недугою, то тоді вживаймо „**стрілистих актів**“, себто коротких побожних зазивів, нпр.: **Боже, люблю Тебе, нехай діється воля Божа, Пресв. Богородице спаси нас і т. п.**

ОБРАХУНОК СУМЛІННЯ.

Чи не сумнівався у правдах св. віри, чи не розбуджував таких сумнівів у других? Чи не любив прислухуватися безбожним бесідам? Чи не стидався отверто визнавати св. католицьку віру? Чи не мовчав, як другі говорили проти католицької Церкви і проти духовної власти? Чи не стидався свого обряду? Чи не шукав поради у знахорів або ворожбитів? Чи не занедбував молитви? Як поведився в часі богослуження? Чи скидав капелюха перед церквою?

ЧИТАННЯ ПРО СИЛУ МОЛИТВИ.

Св. Григорій Нісенський пише про молитву ось що: „Молитва є охороною чистоти, усмиренням гніву, придавленням гордості, забуттям кривд, усуненням заздрости, знищенням несправедливости, поправою безбожності. Молитва є силою тіла, заможністю дому, законним порядком батьківщини, силою держави, перемогою в війні, безпекою мира, усуненням роздорів, утрєвалєнням гідности. Молитва знаменує дівство, є вірністю, подружа обороною подорожних, сторожею сплячих, безпекою шукаючих, плододаїністю рільників, спасенням моряків. Молитва є обороною суджених, увільненням увязнених, відпочинком утруджених, потіхою засмучених, щастям радуючихся, роз-

радою у терпіннях, вінцем для супругів, торжеством народин, нагробною піснею померших. Молитва є розмовою з Богом, огляданням невидимих, запевненням бажаних речей, молитва робить людей вірних у честь з ангелами; примножує добра, усуває зло, очищує з гріхів, солодкі її овочі, запевнена будуччина. Молитва внутрі кита побудувала Йоні домівку, від дверей смерти повернула Єзекію до життя і трьом молодцям замінила полумінь в небесну росу; — Ізраїлитянам запевнила перемогу над Амаликитами. 185.000 асирійців в одній ночі поразила*.

(З „Божої Мудрости“ митр. А. Шептицького, Львів 1932).

II. ЗАПОВІДЬ БОЖА.

Не будеш брати імени твого Господа Бога надармо, бо Господь не буде вважати невинним того, хто взяв імя свого Господа Бога надармо.

Як бачимо, то друга заповідь Божа каже нам шанувати Боже імя; не вільно хулити, проклинати, божитися (бігматися), ані зі святих осіб або речей жарти собі робити. Того вимагає велич і святість Божого імени. „Рівні нема Тобі, Господи! — співає псалмопівець, великий єси і велике Імя Твоє потугою“ (Пс. 110). Тому то Господь домагається пошани для свого Імени. „Я Господь, це імя моє. І не поступлюся славою моєю кому іншому“ (Іс. 42. 8).

Тепер на жаль імя Бога і святих Його люди вимовляють не тільки до різних жартів і сміхів, але навіть до непристойних пісень (шлягерів). Є ще такі, що вживають до таких „жартів“ деяких слів з церковної відправи, ба в насмішливий спосіб наслідують церковні обряди, або взагалі безстыдно посміхаються зі свого, чи чужого обряду.

Ще гірше є тоді, коли імя Боже призивається в злости, або до проклонів. Та

вже тяжко зневажає Бога, хто говорить блюзнірства — хто хулить Бога; це діється тоді, коли говориться зле про Бога, про святих, або про святі речі. „Коли Він цар Ізраїльський, нехай тепер зійде з хреста, а увіруємо в нього“, — хулили жиди розп'ятого Христа.

За блюзнірства була у Ст. Завіті встановлена кара смерти через укаміновання! Навіть держави карають за такі хули. Хотя серед нашого народу блюзнірства назагал не трапляються, проте у в'язницях, серед найгіршої збірники людей трапляються на превеликий жаль того рода зневаги Бога.

Натомість з великою прикрістю приходить ся ствердити, що по наших містах і селах щораз більше трапляються плюгаві прокльони, особливо серед молоді, коли хтось бажає собі або другим зла напр. шлякує, холерує і т. п. — З тим треба боротися всім, бо це навіть добре вихованій людині не лицює, не то християнинові! Добре собі порадив один віруючий власник гостинниці. Коли гості стали проклинати й говорити непристойні слова, він зняв зі стіни св. хрест і хотів винести його з хати. Здивовані гості замовкли, а один

поспитав, навіщо він це робить. Власник спокійно і поважно відповів: „Не годиться, щоб Він тут слухав, що ви говорите“. Та наука допомогла гостям... Колиб люди за свої прокльони себе карали, нпр. за кожний проклін дали якусь милостиню, зговорили молитву, здержалися від якоїсь приємности, от тоді хутко прийшла б поправа і вилічення!

Хто божиться-присягає, себто Бога бере на свідка, що правду говорить, а в дійсности говорить неправду, — цей кривоприсягає. Кривоприсягає також той, хто кленеться Богом виконати якусь річ — а її не виконує. Присяга — це велика справа чести Божої, бо нею ми заявляємо віру у всезнання, святість і справедливість Божу. Якжеж тяжко зневажає святого Бога той, хто кличе Його на свідка ложі і неправди?! Очевидна річ, що хто бере на свідка не тільки Бога чи Ісуса Христа але також речі або особи, що стоять до них близько, нпр. ангелів, святих, св. хрест, євангеліє, св. Тайни і т. п. — той складає присягу. Найкраще булоб, щоб люди говорили правду і без присяги. Одначе як нема іншого способу пізнати правду в важнішій справі — тоді присяга є дозволена. При-

сягати, що виконаємо якесь зле діло, нпр. крадіж, пімсту — є тяжким гріхом і очевидна річ такої присяги не вільно додержати. Тому Ірод не повинен був стинати голову св. Івана Предтечі. Слід завважити, що чесна людина і без присяги повинна додержати слово, але додержати слово на виконання злої речі — булоб нечесне. Коли виконання якоїсь справи виявилось справді неможливе, або як від її виконання звільнив нас той, кому ми дали слово, тоді — річ ясна — ми від слова, хочби і заприсяженого, звільнені. Неважна і грішна присяга в товаристві, яке має злу ціль, нпр. т-во комуністичне, масонське ітд.

Обіти („шлюбн“) є це добровільна обітниця зложена Господу Богу виконати якесь добре діло; обов'язує під гріхом, нпр. коли в недузї обітую-шлюбую піти на прощу до Зарваниці, оскільки подужаю. Особливе значіння мають обіти убожества, чистоти і послуху, які звичайно складають особи посвячені Богові у монастирі.

ОБРАХУНОК СУМЛІННЯ.

Чи присягав криво? Чи не вимовляв без по-
 чести імени Бога або Святих? Чи не насмівався
 з церковних обрядів або не вживав святих слів
 і пісень до жартів?

БУДЬ ВІРНИЙ БОГОВІ.

Уважай на себе йдучи в дім Божий і будь готовий радше до послуху, ніж приносити жертви, робом нерозумних, котрі й не знають, що зле цінять.

Не квапся язиком і серце твоє нехай не поспішається, вимовляти слово перед Богом. Бог бо на небі, а ти на землі і тим нехай буде у тебе слів не багацько, як звяжешся обітом перед Богом, то не гайся його сповнити, не любить бо Він нерозумних; сповни твою обітницю. Лучше не обітувати, ніж обітувавши, не сповнити.

(З книги Єклезіяста).

III. ЗАПОВІДЬ БОЖА.

Християнин мусить завжди пам'ятати про той великий день, коли Бог на горі Синай наказав людям заховувати Своїх 10 заповідей. Ті заповіді-накази Божі потвердив і доповнив Христос Спаситель Своїм словом і прикладом святого життя. Хто хоче мати життя вічне, пригадує Спаситель, той мусить заховувати Божі заповіді.

А що люди зневажають неділі і свята, і через те ломлять Божу заповідь, ми змушені пригадати ту св. заповідь, бо рука Господня не поблагословить тієї людини і того народу, що тяжко Бога зневажає в день святый — у неділю і свято. Ось що каже про це Письмо Святе: „Пам'ятай суботній день святкувати. Шість днів будеш працювати й робити всі твої діла, ти і твій син, і твоя донька, твій раб і твоя рабиня, твій скот і гість, що між твоїми брамами“ (Ісход 20, 8—10).

Цей урочистий наказ знаходимо у книгах Старого Завіту повторений 52 рази, а переступникам грозила страшна кара смерти через укаменування. Очевидна річ, що святим днем суботнім у Новому Завіті стала неділя, як це гарно каже св. муче-

ник Юстин: „В неділю сходимося всі разом, бо це день, коли Бог при сотворенні світа розділив світло від темряви, а Спаситель наш Ісус Христос повстав із мертвих“. Ясна річ, що в Діяннях Апостольських (20, 7) і в інших місцях Нового Завіта є потвердження християнської переміни суботи на неділю **в пам'ять Воскресення Христа**. Та не тільки Бог наказує святкування неділі. Цього домагається й наша природа. Лікарі, ба і робітники стверджують, що довше, ніж шість днів людина не годна працювати. Адже і деревина не родить овочів впродовж цілого року, а відпочиває довгі зимові місяці, щоб набрати сил до нового видавання овочів.

А неділю святкуємо так, що 1. стримуємося від тяжких робіт, 2. виконуємо деякі св. накази.

1. В неділю і свята християни обов'язані здержатися від тяжких робіт, як нпр. орати, копати, сіяти, жати, в фабриках або ремісничих варстатах роботу виконувати; не вільно також шити, прати, підлогу шурувати, хату білити, дрова різати. Крім цього не вільно у святих днях в судах судити, ярмарки уряджувати і т. п. В деяких випадках, як нпр. є слота, св. Церква —

звичайно устами священика — дозволяє звозити пополудні з поля хліб, сіно, тощо. Деякі підприємства — з огляду на добро загалу — мусять бути в русі, напр. водотяги, електрівня, залізниця, трамваї і т. п. Та коли напр. магістрат може в суботу усунути сніг, то не повинен відкладати цього на неділю. Не шанують неділі ті, що купують у неділю. Якби ніхто не купував, то склепарі-крамарі не продавали б, і пішли б на Службу Божу. В Англії, в Бельгії і в Голандії дуже шанують святий день недільний, а проте добре людям живеться, коли навпаки такий швець, що в неділю черевики латає, ніколи в життю не доробиться. Очевидно конечні роботи, як варення, мале прятання, конечне пришиття гузика і т. п. роботи дозволені, як також вільно є виконати негайну, хочби тяжку працю, напр. вогонь гасити, корову з баговиння витягнути і т. п.

2. Св. Церква, шануючи людську гідність, каже нам у неділю подбати за свою душу. Отже передовсім ми обов'язані під тяжким гріхом у неділю й свята бути побожними й діяльними по змозі учасниками цілої Служби Божої. Її не можна опускати без важної причини. А такі причини мо-

жуть бути: така недуга, що не вільно виходити з хати, дрібні діти, котрих нема з ким залишити, далека й прикра дорога до церкви, брак сякої-такої одежини і т. п. Такі причини, як втома по забаві, спортові змагання, катар, задуха в церкві і т. п. дрібниці ніяк зі Служби Божої не звільняють. Християнин дбалий за свою душу слухає уважно проповіді, а крім цього читає собі якусь добру книжку або часопис. Це наказує нам наша людська гідність і достоїнство. Не слід забувати, що батьки повинні подбати, щоб діти були на Службі Божій. Та справа є всюди, головно у Львові, дуже занедбана, і очевидно каригідна.

Вкінці одна увага: уважний християнин душею відчуває, що можна в неділю, а що не можна. Він у сумніві порадиться священника, бо памяtatиме, що неділя по Божому проведена дає Боже благословення і чисте радісне сумління. А це хіба найважливіше.

ОБРАХУНОК СУМЛІННЯ.

Чи не опускав Служби Божої в неділі і свята? Як часто? Чи не працював тяжко в неділю або свято без конечної потреби?

ЧИТАННЯ СВЯТОГО ПИСЬМА.

У святім Письмі треба шукати правди, а не красномовности. Ціле святе Письмо треба читати в тім дусі, в яким його написано.

Ми повинні шукати у св. Письмі радше своєї користи, ніж гарної мови.

Маємо так само охоче читати побожні книжки і по просту писані, як великомудрі і глибокоумні.

Нехай тебе не баламутить повага писателя, чи він мало, чи широковчений, лише любов чистої правди нехай потягає тебе до читання. Не питай, хто це сказав; але вважай на те, що сказано. Люди минаються, а Господня правда триває во віки (пс. 118. 2).

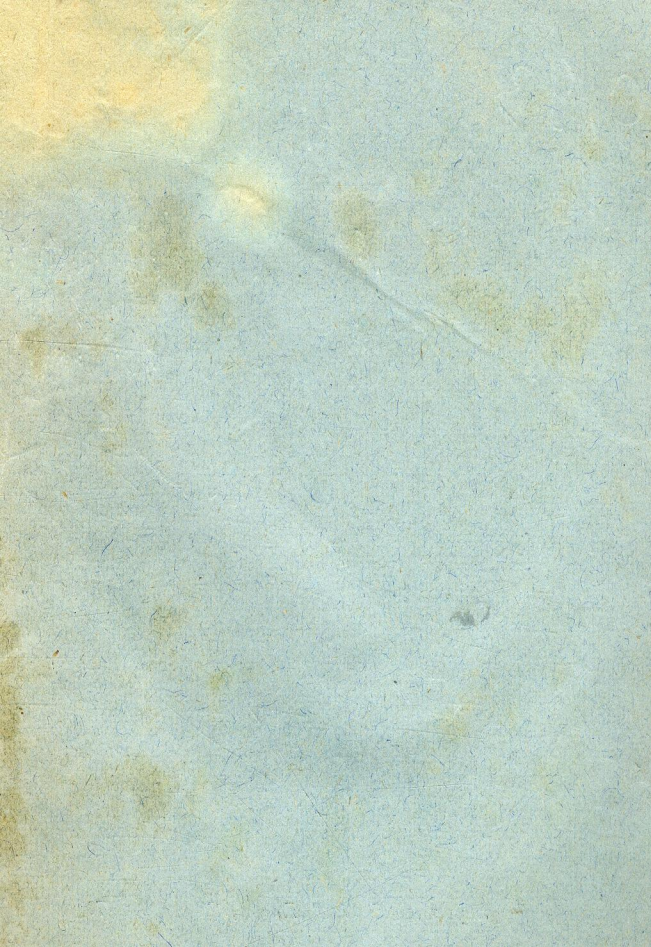
Бог промовляє до нас усякими способами, без огляду на особи. При читанню св. Письма нераз стає нам на перепоні наша цікавість, коли то хочемо зрозуміти і витолкувати ті місця, в яких требаб по просту піти далше.

Як що хочете мати користь з читання, читай з покорою, в простоті серця і з вірою, а ніколи не бажай собі добути слави вченого.

Охоче питайся Святах мужів і в мовчанці слухай їхніх слів; не гордуй теж притчами старих людей, бо не без пуття їх говориться.

(„Наслідування Христа“ К. I. 5.).

0,93
1986)

РА

1379

у

сб 10

о. Осип Годунько

ДОРОГА ДОБРОГО ЖИТТЯ

Куп. Львів, 1937
24/6

Решетак

Л Ї В І В

1937

Друкарня „Біблїос“ Львів, Японська 7.

ХРИСТІАНСЬКИЙ ГОЛОС

©. НАГІР.